PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · JĘZYK POLSKI · KLASA 4

Dział 8. Tworzymy wypowiedzi

Opis przedmiotu i krajobrazu, opowiadanie, list tradycyjny i e-mail, sprawozdanie, opinia z uzasadnieniem; wstęp, rozwinięcie, zakończenie i akapit; kryteria sukcesu i poprawianie tekstu. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Tworzymy wypowiedzi – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	4 zad. 15 pkt
2	**Tworzymy wypowiedzi – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	5 zad. 18 pkt
3	**Tworzymy wypowiedzi – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 16 pkt
4	**Tworzymy wypowiedzi – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	4 zad. 19 pkt
5	**Sprawdzian: Tworzymy wypowiedzi – grupa A** 20 minut · 19 pkt	5 zad. 19 pkt
6	**Sprawdzian: Tworzymy wypowiedzi – grupa B** 20 minut · 19 pkt	5 zad. 19 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny. Nowa podstawa programowa (Dz.U. 2026 poz. 378). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Tworzymy wypowiedzi – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 15 pkt

Przypomnij sobie

- Dłuższa wypowiedź ma trzy części: **wstęp** (o czym będzie), **rozwinięcie** (najważniejsze informacje) i **zakończenie** (podsumowanie, wrażenia). Każdą nową myśl zaczynamy od nowego **akapitu** – od nowej linijki, z wcięciem.
- **Opis przedmiotu**: co to jest → wygląd (kształt, wielkość, kolor, materiał, części) → do czego służy → moja ocena. Pomagają określenia miejsca: *na górze, z boku, pośrodku*.
- **Opis krajobrazu**: najpierw to, co najbliżej, potem to, co dalej. Podaj kolory, dźwięki i zapachy. Na końcu napisz o swoich wrażeniach.
- **Opowiadanie** przedstawia wydarzenia po kolei. Ma bohatera, czas i miejsce. Wstęp: kto, gdzie, kiedy. Rozwinięcie: wydarzenia, w tym coś niespodziewanego. Zakończenie: jak wszystko się skończyło. Pomagają wyrazy: *najpierw, potem, nagle, po chwili, w końcu*.
- **List tradycyjny**: miejscowość i data (w prawym górnym rogu), zwrot do adresata (*Droga Babciu!*), treść w akapitach, pozdrowienia, podpis. Zwroty do adresata piszemy wielką literą: *Ty, Ciebie, Ci, Twój*.
- **E-mail**: adres odbiorcy, **temat** wiadomości, zwrot grzecznościowy (*Szanowna Pani*, *Dzień dobry*), krótka treść, pozdrowienia, podpis. Do dorosłych piszemy grzecznie: bez emotikonów i skrótów typu *pozdro*.
- **Sprawozdanie** opowiada o prawdziwym wydarzeniu, w którym braliśmy udział albo które oglądaliśmy. Wstęp: co, gdzie, kiedy, kto. Rozwinięcie: przebieg po kolei. Zakończenie: ocena i wrażenia. Piszemy w czasie przeszłym.
- **Opinia** to własne zdanie o czymś razem z uzasadnieniem. Schemat: *Uważam, że… , ponieważ… . Na przykład… . Dlatego…* Uzasadnienie to **argument**, a przykład go potwierdza.

Forma	Najważniejsze elementy
opis przedmiotu	nazwa → wygląd → części → przeznaczenie → ocena
opowiadanie	bohater, czas, miejsce → wydarzenia po kolei → zakończenie
list tradycyjny	miejscowość i data, zwrot, treść, pozdrowienia, podpis
e-mail	adres, temat, zwrot, treść, pozdrowienia, podpis
sprawozdanie	co, gdzie, kiedy, kto → przebieg → ocena
opinia	moje zdanie → argument → przykład → podsumowanie

Co możesz napisać?

opis przedmiotu: wygląd, części, do czego służy

opis krajobrazu: od tego, co blisko, do tego, co daleko

list: miejscowość i data, zwrot, treść, pozdrowienia, podpis

e-mail

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Popraw początek listu: *Cześć babcia, co u ciebie?*

Kochana Babciu! (a w nowej linijce, wielką literą:) *Co u Ciebie słychać?* – zwrot „Babciu" i zaimek „Ciebie" piszemy wielką literą.

Przykład 2. Czym różni się sprawozdanie od opowiadania?

Sprawozdanie mówi o prawdziwym wydarzeniu, w którym braliśmy udział albo które oglądaliśmy, i kończy się oceną. Opowiadanie może być zmyślone i ma ciekawą, zaskakującą akcję.

Przykład 3. Dokończ opinię: *Warto czytać komiksy, ponieważ…*

…łączą obraz z tekstem, więc łatwiej zrozumieć historię. Na przykład w komiksie o kosmosie od razu widać, jak wygląda rakieta. Dlatego polecam komiksy każdemu.

Zadania

1 **Połącz formę wypowiedzi z jej elementem. Wpisz literę.** ___ / 5 pkt

1. list tradycyjny	a) temat wiadomości
2. e-mail	b) miejscowość i data w prawym górnym rogu
3. sprawozdanie	c) uzasadnienie własnego zdania
4. opinia	d) wygląd, części i przeznaczenie
5. opis przedmiotu	e) przebieg prawdziwego wydarzenia

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

2 **Ponumeruj części listu we właściwej kolejności (1–5).** ___ / 5 pkt

_____ pozdrowienia

_____ miejscowość i data

_____ podpis

_____ zwrot do adresata

_____ treść listu

3 **Która część wypowiedzi zawiera podsumowanie i wrażenia?** ___ / 1 pkt

A. tytuł **B.** wstęp **C.** rozwinięcie **D.** zakończenie

4 **Otocz P, gdy informacja jest prawdziwa. Otocz F, gdy jest fałszywa.** ___ / 4 pkt

1. Nową myśl w tekście zaczynamy od akapitu.	P	F
2. W liście do babci piszemy „Ciebie" wielką literą.	P	F
3. Sprawozdanie piszemy w czasie przyszłym.	P	F
4. W e-mailu do nauczyciela można pominąć temat wiadomości.	P	F

Tworzymy wypowiedzi – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

KARTA 4/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 19 pkt

Pamiętaj: list: miejscowość i data, zwrot, treść, pozdrowienia, podpis

1 **Przeczytaj list. Potem wykonaj zadania.** ___ / 9 pkt

List od Zosi

Ustka, 20 września 2026 r.

Kochana Babciu!

(1) Bardzo dziękuję Ci za paczkę z konfiturami. Są pyszne, a najbardziej smakuje mi ta z wiśni.

(2) W zeszłym tygodniu byliśmy z klasą w muzeum żeglarstwa. Najpierw płynęliśmy statkiem po porcie. Potem oglądaliśmy dawne mapy, kotwice i modele okrętów. Na koniec każdy mógł zawiązać marynarski węzeł. Mnie udało się to dopiero za trzecim razem!

(3) Najbardziej zapamiętałam stary żaglowiec. Ma trzy wysokie maszty, białe żagle i drewniany pokład, który lśni jak miód. Na dziobie stoi rzeźba syreny.

(4) Uważam, że warto odwiedzić to muzeum, ponieważ można tam dotknąć historii. Na przykład na żaglowcu wolno wejść do kajuty kapitana. Babciu, przyjedź do nas w listopadzie, to pójdziemy tam razem!

Ściskam Cię mocno
Zosia

Tekst przygotowany do zestawu

1.1 **Wpisz numer akapitu z każdą informacją.** ___ / 4 pkt

1. podziękowanie za paczkę – akapit _____
2. przebieg wycieczki – akapit _____
3. opis żaglowca – akapit _____
4. opinia o muzeum – akapit _____

1.2 **Wypisz z listu zwrot do adresata.** ___ / 1 pkt

1.3 **Wypisz z listu opinię Zosi i jej argument.** ___ / 2 pkt

1.4 **Wypisz trzy wyrazy, które porządkują przebieg wycieczki.** ___ / 1 pkt

1.5 **Wypisz dwa wyrazy, które Zosia napisała wielką literą z grzeczności.** ___ / 1 pkt

2 **Jak poprawnie zapisać miejscowość i datę w liście?** ___ / 1 pkt

A. ustka 20 wrzesień 2026
B. Ustka, 20 września 2026 r.
C. 20.wrzesień.2026, Ustka
D. Ustka – dwudziesty wrzesień

Sprawdzian: Tworzymy wypowiedzi – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 19 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 19 pkt

1 **Połącz formę wypowiedzi z jej elementem. Wpisz literę.** ___ / 4 pkt

1. opis krajobrazu	a) własne zdanie i argument
2. list tradycyjny	b) widok od tego, co blisko, do tego, co daleko
3. sprawozdanie	c) zwrot do adresata i podpis
4. opinia	d) przebieg wydarzenia po kolei

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 **Podkreśl poprawny zapis w każdym nawiasie.** ___ / 4 pkt

1. **(Kochana Mamo!/kochana mamo!)**
2. Tęsknię za **(Tobą/tobą)**.
3. Sprawozdanie piszemy w czasie **(przeszłym/przyszłym)**.
4. Każdą nową myśl zaczynamy od **(akapitu/przecinka)**.

3 **Wpisz zdania ze sprawozdania do właściwej kolumny.** ___ / 4 pkt

W sobotę na boisku szkolnym odbył się festyn rodzinny. Na początku wystąpił chór klasy piątej. Potem rodzice rozegrali mecz z nauczycielami. Festyn był udany i wszyscy świetnie się bawili.

wstęp	rozwinięcie	zakończenie

4 **Dokończ opinię. Dopisz jeden argument i jeden przykład.** ___ / 2 pkt

Uważam, że warto mieć w klasie akwarium, ponieważ…

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Tworzymy wypowiedzi – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 4

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Tworzymy wypowiedzi – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 15 pkt
- Karta 2: Tworzymy wypowiedzi – ćwiczenia podstawowe – 5 zadań, 18 pkt
- Karta 3: Tworzymy wypowiedzi – utrwalenie – 5 zadań, 16 pkt
- Karta 4: Tworzymy wypowiedzi – w praktyce – 4 zadania, 19 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Tworzymy wypowiedzi – grupa A – 5 zadań, 19 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Tworzymy wypowiedzi – grupa B – 5 zadań, 19 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości z przykładami.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/jezyk-polski-klasa-4-dzial-08-tworzymy-wypowiedzi-zestaw